

такому підході: 1) суб'єктом злочину можна залишити як і раніше лише фізичну, осудну особу, яка досягла певного віку, і 2) одночасно, не руйнуючи кримінального права, визнати носієм (суб'єктом) кримінальної відповідальності юридичну особу [2].

На нашу думку даний науковий підхід є найбільш доцільним і обґрунтованим, і потребує подальшого вдосконалення.

Як висновок необхідно зауважити, що юридична особа не може бути суб'єктом злочину, а лише суб'єктом кримінальної відповідальності як засіб кримінального переслідування та запобігання глобальній економічній злочинності.

В умовах слабкої економіки України, кримінальний Закон нагально потребує імплементації норми про кримінальну відповідальність юридичної особи. Дана дія – запобіжний захід способів ухилення глобальними корпораціями від дотримання чинного законодавства у сфері фінансової дисципліни.

Література

1. Никифоров А. С. Юридическое лицо как субъект преступления и уголовной ответственности / А. С. Никифоров. – М.: АО «Центр ЮрИнфоР», 2002. – 204 с.

2. Михеев Р. И., Корчагин А. Г., Шевченко А. С. Уголовная ответственность юридических лиц: за и против. Монография / Р. И. Михеев, А. Г. Корчагин, А. С. Шевченко. – Владивосток: Изд-во Дальневост. ун-та, 1999. – 176 с.

УДК 343.37

Однолько І. В., к.ю.н., доцент,
Чернуха Г. О., слухач магістратури,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпропетровськ, Україна

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБІГОМ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ

Сучасний стан соціально-економічної політики України за роки незалежності набув пікової критичної точки. Події, що відбулися в житті держави протягом 2014 року й у 2015 році продовжують руйнівний вплив на всі сфери життєдіяльності країни, кардинально вплинули на суспільство, економіку, правовий та політичний розвиток.

Враховуючи означену проблему, на державному рівні приймаються заходи щодо покращення соціально-економічної ситуації в Україні. Так, створено «Єдиний реєстр збитку інфраструктури в зоні АТО», на сайті

якого рахуються збитки в Донецькій та Луганській областях в розмірі близько 440 мільйонів доларів, проте і в цьому контексті мають місце проблеми щодо нецільового розподілення та витрати державних коштів [1, с. 19].

Слід враховувати високий рівень латентності, що пов'язано з фактично призупиненим веденням єдиного реєстру досудових розслідувань у вищезазначених областях та спадом запобіжної діяльності. На нашу думку, це чи не найголовніша проблема в даному сенсі. Тому виникає нагальна потреба у прийнятті відповідних заходів реагування, а також визначенні детермінант злочинів, пов'язаних з обігом державних коштів. Для цього, як ми вважаємо, слід розглянути загалом поняття детермінант та визначити характерні для таких злочинів причини та умови.

Питання детермінації злочинності є фундаментальною проблемою кримінології. Детермінація – похідне від слів «детермінант», «детермінувати», що у перекладі з латині означає «визначати», «обумовлювати». На думку А. І. Долгової, детермінація – це процес обумовлення, визначення, а причинність як одна із форм універсальної взаємодії, як один із різновидів детермінації означає генетичний, похідний зв'язок, що пояснює те, з чого виникло дане явище, як відбувався процес його походження, установлює факт зв'язку між тим, що породило, і тим, що породжено. Детермінізм, таким чином, визначає, чому відповідний процес відбувся саме таким чином, а не інакше, чому виникло саме це явище, які умови передували його виникненню [2, с. 181]. Тобто, з точки зору А. І. Долгової, детермінацію слід розглядати як комплекс детермінант, чи обставин.

Поняття криміногенних детермінант злочинності трактують й представники класичної школи кримінології Н. Ф. Кузнєцова та В. М. Кудрявцев, визначаючи їх так: «*Криміногенні детермінанти* – це класифікація причин та умов злочинності, система соціальних явищ та процесів, які детермінують злочинність як свій наслідок і виражаються у двох основних видах – спричинення (генетичний зв'язок, продукування злочинності) та обумовлення злочинності (зв'язок вчиненого, створення сприятливих можливостей для формування та для виявлення реалізації причин) [3, с. 181; 4, с. 47]. Визнаючи ґрунтовність цих теоретико-наукових міркувань, у подальшому ми приєднуємося саме до такої позиції.

Для сучасної кризової ситуації на рівні держави, доречним видається застосування криміногенних детермінант, що спровокували напружену ситуацію на Сході країни, призвели до анексії АР Крим та фактично ускладнили ситуацію в інших областях.

Чимале місце серед детермінант злочинності, пов'язаної з використанням державних коштів, відводиться ЗМІ, тому наш аналіз

можливо доповнити інформаційними детермінантами. Так, Уряд держави звітує про виконання бюджету на 73 % за 10 місяців 2014 року. Недовиконання доходної частини бюджету на 76 % від річного плану призвело до росту дефіциту бюджету на 32 %. Проте за листопад-грудень 2014 року бюджетні показники покращилися за рахунок поповнення безповоротної допомоги від ЄС (260 мільйонів євро у листопаді та 500 мільйонів євро у грудні) [5, с. 12]. З іншого боку, частка витрат державного бюджету збільшилася за рахунок трансфертів місцевих бюджетів (+14,1 млрд. грн.), виплат по обслуговуванню державного боргу (+11,1 млрд. грн.) та витрати на оборону (+6,6 млрд. грн.).

Серед організаційно-правових детермінант, що зумовлюють злочини, пов'язані з використанням державних коштів, певне місце посідають такі: недосконалість нормативної бази, що регулює обіг державних коштів, зокрема видалення із Закону України «Про здійснення державних закупівель» поняття «державні кошти»; неефективність кримінального законодавства щодо відповідальності за діяння, пов'язані з обігом державних коштів, а існування тільки поняття «бюджетні кошти», що призводить до певних суперечностей у регулюванні норма кримінального законодавства.

За результатами розглянутих положень щодо детермінант злочинів, пов'язаних з використанням державних коштів, ми дійшли висновку, що такими детермінантами можна визначити сукупність причин та умов, що полягають у визначенні зв'язку між причинами формування протиправної (злочинної) поведінки особи та умовами, що сприяють вчиненню злочинів.

Література

1. Єдиний реєстр збитку інфраструктури в зоні АТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bea-news.com/politika/19074/>
2. Криминология: Учебник для юрид. вузов / Под общ. ред. А. И. Долговой – М., 1999. – С. 181.
3. Кузнецова Н. Ф. Проблемы криминологической детерминации / Под ред. В. Н. Кудрявцева. – М., 1984. – С. 47.
4. Аналіз щодо виконання державного бюджету за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://newsbanker.com/novosti/ukrainskie/gosudarstvennyj-byudzheth-ukrainy-2014-goda-vypolnen-na-73>.